

Geachte voorzitter, geachte leden van de commissie,

Mijn naam is Peter van Dijck en ik spreek in namens de Limburgse Land- en Tuinbouwbond. Boeren en tuinders houden Limburg gezond. Zij produceren ons voedsel, beheren het landschap en dragen bij aan de economie en leefbaarheid. Om dat te kunnen blijven doen, hebben zij beleid nodig dat niet alleen op papier klopt, maar ook in de praktijk werkt. Vanuit die praktijk geef ik u graag drie punten mee.

Allereerst de vrijkomende agrarische bebouwing.

De provincie verwacht dat de ruimte die ontstaat door vrijkomende agrarische bebouwing voldoende plek biedt aan ondernemers die willen starten of verplaatsen. In de praktijk zien wij iets anders. En hoewel de LLTB hergebruik steunt waar dat mogelijk is, blijkt een locatie die op papier vrijkomt in de praktijk lang niet altijd geschikt of beschikbaar.

Veel stoppende agrariërs blijven op hun erf wonen en gebruiken de gebouwen voor opslag, verhuur, loonwerk of camperstalling. Andere erven zijn door hun ligging, omvang, ontsluiting of nabijgelegen functies ongeschikt. Zo ontstaat een papieren voorraad die niet op de markt komt of niet bruikbaar is. De feitelijke beschikbaarheid moet het uitgangspunt zijn, niet het aantal locaties op de kaart.

Laat de provincie daarom werken met een actuele inventarisatie van daadwerkelijk beschikbare én geschikte locaties. Leg ook vast wanneer een locatie als beschikbaar geldt. Als zo'n locatie ontbreekt, moet nieuwvestiging of verplaatsing mogelijk blijven. Zo beschermen we landbouwgrond zonder toekomstbestendige bedrijven op slot te zetten.

Mijn tweede punt betreft de stallendeadline van 1 januari 2030. Veehouderijen die onder deze regels vallen, moeten vanaf die datum voldoen aan de maximale ammoniakemissie per dierplaats. De hardheidsclausule biedt slechts individueel maatwerk en past niet bij de omvang van het probleem.

Veel melkveehouders lopen tegen dezelfde obstakels aan. Vastlopende vergunningverlening, onzekerheid over stikstofruimte, onduidelijkheid over technieken en financieringsproblemen. Zonder vergunning kan een ondernemer zijn stal niet aanpassen. Zonder bewezen techniek is een grote investering onverantwoord. En zonder beleidsmatige zekerheid stapt een financier niet in.

Dit zijn geen uitzonderlijke persoonlijke omstandigheden voor een enkeling. Het zijn in de praktijk structurele uitvoeringsproblemen die een groot deel van de sector direct raken. Een hardheidsclausule kan een collectief probleem niet oplossen. Ondernemers hebben behoefte aan een haalbaar en financieerbaar transitiepad, niet aan honderden afzonderlijke procedures.

Mijn derde punt gaat over glastuinbouw en energieopslag. De verordening behandelt glastuinbouwgebieden anders dan reguliere bedrijventerreinen als het gaat om batterijsystemen en energieopslag. In een glastuinbouwontwikkelingsgebied gelden aanzienlijk meer voorwaarden.

Dat is opmerkelijk en bovendien een gemiste kans. Glastuinbouwgebieden zijn energieclusters waar duurzame opwek, warmte-krachtkoppeling en elektrificatie samenkomen. Opslag kan pieken opvangen, vraag en aanbod beter afstemmen en netcongestie verminderen. Dan is het te beperkt om een zelfstandig batterijsysteem als commercieel ruimtegebruik te beschouwen.

De LLTB vraagt niet om ieder systeem overal toe te staan. Wij vragen om een passend afwegingskader voor glastuinbouwontwikkelingsgebieden. Neem daarin de relatie met de bedrijven, de bijdrage aan het lokale energiesysteem, brandveiligheid, landschappelijke inpassing en de rol van de netbeheerder mee.

Wij vragen Provinciale Staten om te onderzoeken of voor glastuinbouwontwikkelingsgebieden een passend en toekomstgericht afwegingskader kan worden ontwikkeld om tuinders de ruimte te bieden een deel van de oplossing voor het overvolle elektriciteitsnet te zijn.

Dank u wel.